

Motion till riksdagen 2021/22:4208

av **Maria Gardfjell och Anna Sibinska (båda MP)**

Mångfaldsmat – mat med skyddad ursprungsbeteckning och skyddad geografisk beteckning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om endast en myndighet bör få både främjandeuppdraget och det administrativa uppdraget att hantera skyddade geografiska beteckningar och skyddade ursprungsbeteckningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Europas mat och dryck speglar kontinentens kulturella mångfald och bördiga jordar. EU har ett system med skyddade beteckningar för att skydda unika kunskaper, traditioner och miljö- och jordbruksförhållanden. Systemet omfattar skyddade geografiska beteckningar (SGB) och skyddade ursprungsbeteckningar (SUB) som skyddar namnet på en produkt som kommer från en viss region och framställs med särskilda traditionella metoder.

För skyddade ursprungsbeteckningar måste råvaran komma från ursprungsregionen och alla produktionssteg måste äga rum där. För skyddade geografiska beteckningar räcker det med att produkten åtminstone delvis är framställd i området.

I Sydeuropa har EU-systemet anammats med hull och hår och har blivit en viktig drivkraft i matrelaterad besöksnäring. I Nordeuropa finns en stor potential att göra detsamma. Att få in fler svenska produkter i detta system skulle också vara helt i linje med livsmedelsstrategin och bidra till en förenklad export av svenska kvalitetslivsmedel. Även om skyddet i sig inte handlar om kvalitet så handlar processen fram till beviljat skydd tveklöst om ett kvalitetsarbete för den sökande organisationen och – inte minst i en svensk kontext – om att också stärka ett ofta stukat självförtroende kring de unika produkter, kulturtraditioner och smaker som den svenska myllan bjuder.

I syfte att driva på en utveckling av mångfaldsmat upphandlade Jordbruksverket sommaren och hösten 2020 en stödfunktion riktad till att underlätta och snabba på framtagandet av kompletta ansökningar till systemet. Med stödet på plats har intresset vaknat till liv på många håll och en positiv utveckling såg till en början ut att vara på väg. Men den granskningsavgift för de inlämnade ansökningarna som Livsmedelsverket administrerar har lett till att intresset har svalnat påtagligt. Avgiftsnivån kan ju alltid diskuteras, men det handlar framförallt om att myndigheternas arbete inte är tillräckligt samordnat.

Det är viktigt att öka intresset för att ta fram nya ansökningar eftersom nyttan med skyddet, så länge det i Sverige är skäligen okänt, inte är uppenbar. Det finns därför en risk att Sverige uppfattas som en gastronomisk öken trots att livsmedelsstrategin ju har precis det motsatta syftet. Om vi ska kunna agera kraftfullt genom myndigheterna kan man i detta fallet definitivt överväga om främjandeuppdraget och den administrativa hanteringen av bland annat avgiften skulle kunna hanteras av en myndighet, förslagsvis Jordbruksverket, istället för två myndigheter.

Maria Gardfjell (MP)

Anna Sibinska (MP)